

Pl.ÚS 15/12 ze dne 15. 1. 2013

82/2013 Sb.

N 13/68 SbNU 191

Právo na soudní přezkum rozhodnutí o odvolání proti neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Nález

pléna Ústavního soudu ve složení Stanislav Balík, Vlasta Formánková, Vojen Güttler, Pavel Holländer, Ivana Janů, Vladimír Kůrka, Jiří Mucha, Jan Musil, Jiří Nykodým, Pavel Rychetský, Miloslav Výborný a Michaela Židlická ze dne 15. ledna 2013 sp. zn. Pl. ÚS 15/12, ve věci návrhu Nejvyššího správního soudu podaného podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky na zrušení § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve slovech "zdravotního stavu osob nebo", za účasti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky jako účastníků řízení (nález byl vyhlášen pod č. 82/2013 Sb.).

I. Návrh na zrušení ustanovení § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve slovech "zdravotního stavu osob nebo" se zamítá.

II. Rozhodnutí o odvolání proti neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou ve smyslu § 67 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, není vyloučeno ze soudního přezkumu podle ustanovení § 70 písm. d) soudního řádu správního.

Odůvodnění

I.

1. Ústavnímu soudu byl dne 11. 5. 2012 doručen návrh rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále též jen "navrhovatel") na zrušení ustanovení § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve slovech "zdravotního stavu osob nebo" (dále též jen "napadené ustanovení").

2. Navrhovatel tento návrh podal poté, co v souvislosti se svou rozhodovací činností (věc sp. zn. 6 Ads 109/2009) v souladu s ustanovením čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") dospěl k závěru, že napadené ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem.

II. Průběh řízení před správními orgány a správními soudy

3. Na žádost Vladimíry Pickové bylo zahájeno správní řízení, jehož předmětem bylo posouzení, zda je jmenovaná osobou zdravotně znevýhodněnou ve smyslu § 67 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném do 31. 12. 2011, (dále jen "zákon o zaměstnanosti"). Úřad práce v Olomouci svým rozhodnutím ze dne 10. 9. 2007 č. j. SŘ/2007/61-OL vyslovil, že žadatelka takovou osobou není. Odvolání Vladimíry Pickové proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jen "ministerstvo") ze dne 20. 3. 2008 č. j. 2007/62310-33.

4. Rozsudkem ze dne 6. února 2009 č. j. 2 Cad 59/2008-30 Městský soud v Praze k žalobě Vladimíry Pickové rozhodnutí ministerstva zrušil, neboť dospěl k závěru, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí vypracovaný k posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci odvolacího řízení byl neúplný a nepřesvědčivý a navíc byl zpracován komisí v nesprávném složení. Tímto zrušujícím rozsudkem zavázal Městský soud v Praze žalovaný správní orgán k vypracování doplňujícího posudku a k novému rozhodnutí ve věci. Proti tomuto rozsudku podalo žalované ministerstvo kasační stížnost, v níž namítalo, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 29. 2. 2008 vytykánymi vadami netrpí.

5. Šestý senát Nejvyššího správního soudu se v rámci řízení o podané kasační stížnosti zabýval otázkou, zda rozhodnutí o přiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné vůbec podléhá soudnímu přezkumu. Dospěl přitom

k závěru, že čtvrtý senát téhož soudu ve svém rozsudku ze dne 17. 2. 2010 č. j. 4 Ads 168/2009-86 přezkum rozhodnutí o přiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné vyloučil s odkazem na ustanovení § 70 písm. d) soudního řádu správního (dále též jen "s. ř. s."). Jelikož se s tímto právním názorem šestý senát Nejvyššího správního soudu neztotožnil, předložil věc podle § 17 s. ř. s. rozšířenému senátu. Podle právního názoru šestého senátu Nejvyššího správního soudu rozhodování o uznání osoby za osobu zdravotně znevýhodněnou podle ustanovení § 67 zákona o zaměstnanosti ze soudního přezkumu vyloučeno být nemůže. Toto rozhodování totiž zasahuje do práva podle ustanovení čl. 29 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), a proto je soudní přezkum rozhodnutí garantován podle ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny (byť by i formálně byla splněna podmínka pro výluky podle napadeného ustanovení). Kromě toho šestý senát Nejvyššího správního soudu vyjádřil přesvědčení, že rozhodnutí o neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou (či rozhodnutí odvolací) vytváří překážku pro výkon povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti.

6. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu naproti tomu konstatoval, že rozhodnutí o neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou samo o sobě překážku pro výkon povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti nevytváří. Přitakal však šestému senátu Nejvyššího správního soudu v tom, že toto rozhodování zasahuje do práva přiznaného "předpisy ústavního pořádku a mezinárodními smlouvami", protože je vyloučení jeho soudního přezkoumávání ústavně zapovězeno. Z tohoto důvodu se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu obrátil na Ústavní soud s návrhem na zrušení napadeného ustanovení.

III. Rekapitulace návrhu

7. Svůj návrh na zrušení napadeného ustanovení odůvodnil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu - jak už shora naznačeno - tím, že rozhodování o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou zasahuje do základních práv garantovaných ustanovením čl. 29 Listiny. Ustanovení § 67 zákona o zaměstnanosti, na jehož základě rozhodování o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou probíhá, je totiž dle navrhovatele realizací ustanovení čl. 29 odst. 1 a 2 Listiny zakotvujícího mimo jiné právo osob zdravotně postižených na zvýšenou ochranu zdraví při práci, na zvláštní pracovní podmínky, na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání. Proto navrhovatel usoudil, že se jedná o rozhodnutí dotýkající se základních práv a svobod podle Listiny, jehož přezkum nemůže být zákonem vyloučen s ohledem na ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny. Navrhovatel v této souvislosti uvedl, že z hlediska ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny není rozhodné, zda a v které hlavě Listiny je dotčené základní právo zakotveno, což podložil i odkazy na judikaturu Ústavního soudu.

8. Navrhovatel rovněž - vědom si doktríny přednosti ústavně konformní interpretace před derogací zákonného ustanovení - konstatoval, že ústavně konformní výklad napadeného ustanovení nepovažuje za možný. V tomto kontextu odmítl na základě připojené podrobné argumentace i názor šestého senátu Nejvyššího správního soudu, podle něhož rozhodnutí o neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou (či rozhodnutí odvolací) vytváří překážku pro výkon povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti.

9. K nápravě protiústavního stavu však dle navrhovatele není třeba rušit celé ustanovení § 70 písm. d) s. ř. s., nýbrž postačí toliko jeho zrušení ve slovech "zdravotního stavu osob nebo". Takový derogací výrok totiž bude postačovat k tomu, aby rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí dotýkající se základních práv Vladimíry Pickové mohlo být přezkoumáno.

IV. Vyjádření účastníků řízení

10. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen "Poslanecká sněmovna") ve vyjádření k návrhu ze dne 20. července 2012, podepsaném předsedkyní sněmovny Miroslavou Němcovou, uvedla, že návrh soudního řádu správního předložila Poslanecká sněmovně vláda České republiky dne 1. října 2001. Vládní návrh zákona byl rozeslán poslancům jako sněmovní tisk č. 1080 dne 4. října 2001 ve III. volebním období. Poslanecká sněmovna projednala vládní návrh soudního řádu správního v prvním čtení dne 25. října 2001 a přikázala jej k projednání ústavně právnímu výboru, který jej dne 29. ledna 2002 projednal a vydal usnesení, jež bylo publikováno jako sněmovní tisk č. 1080/1. Poslanecká sněmovna projednávala návrh soudního řádu správního ve druhém čtení ve dnech 30. ledna 2002 a 8. února 2002. Pozměňovací návrhy k návrhu zákona byly zpracovány a publikovány pod číslem sněmovního tisku 1080/2. Ve třetím čtení dne 15. února 2002 bylo přijato usnesení, jímž Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas s vládním návrhem soudního řádu správního ve znění schválených pozměňovacích návrhů. Napadené ustanovení soudního řádu správního nebylo přitom pozměňovacími návrhy schválenými Poslaneckou sněmovnou ve třetím čtení obsahově dotčeno. Poslanecká sněmovna postoupila návrh zákona Senátu Parlamentu České republiky (dále jen "Senát") dne 25. února 2002. Senát s návrhem zákona vyslovil dne 22. března 2002 (správně 21. března, pozn. Ústavního soudu) souhlas.

Zákon byl dne 26. března 2002 doručen prezidentu republiky, který jej dne 28. března 2002 podepsal. Dne 17. dubna 2012 byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 150/2002 Sb.

11. Senát ve vyjádření k návrhu ze dne 13. července 2012, podepsaném předsedou Senátu Milanem Štěchem, uvedl, že návrh soudního řádu správního byl Senátu doručen dne 25. února 2002 a v senátní evidenci 3. funkčního období mu bylo přiřazeno číslo tisku 223. Ústavně-právní výbor i výbor pro územní rozvoj doporučily Senátu schválit návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Dne 21. března 2002 Senát na 15. schůzi 3. funkčního období schválil návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Senát ve svém podání k Ústavnímu soudu vyjádřil přesvědčení, že postupoval v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

12. Pokud se týče meritorního posouzení návrhu, konstatoval Senát, že v rámci projednávání kodexu nebyla jednotlivá potenciálně kontroverzní ustanovení detailně diskutována a že rozhodnutí o souladu napadeného ustanovení s ústavním pořádkem je zcela na Ústavním soudu.

13. Vyjádření vlády a veřejného ochránce práv vyžádána nebyla (srov. sdělení Ústavního soudu Org. 72/12 ze dne 18. prosince 2012, bod 3, publikováno pod č. 469/2012 Sb.)

V. Upuštění od ústního jednání

14. Ústavní soud neočekával od ústního jednání další objasnění věci, protože od něj upustil dle ustanovení § 44 věty první zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon o Ústavním soudu") - srov. též sdělení citované shora v bodu 13.

VI. Dikce napadeného ustanovení

15. Ustanovení § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, zní (napadená část ustanovení zvýrazněna):

§ 70

Kompetenční vyluky

Ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu

(...)

d) jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak

(...).

VII. Posouzení příslušnosti Ústavního soudu k projednání návrhu

a aktivní legitimace navrhovatele

16. Ústavní soud především musel zvážit, zda jsou naplněny procesní podmínky pro projednání podaného návrhu; v tomto kontextu se zaměřil prvotně na otázku, zda byl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k podání návrhu aktivně legitimován.

17. Podle ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy, dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu k projednání. Tuto úpravu dále rozvádí ustanovení § 64 odst. 3 zákona o Ústavním soudu, podle kterého návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení je oprávněn podat též soud v souvislosti se svou rozhodovací činností podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

18. Ústavní soud konstatuje, že aktivní legitimace rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu k projednání věci (a tudíž i k podání návrhu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy) může být založena pouze tehdy, byla-li mu věc

postoupena v souladu s ustanovením § 17 s. ř. s. Z vyžádaného spisu sp. zn. 6 Ads 109/2009 Ústavní soud zjistil, že věc byla rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu postoupena šestým senátem téhož soudu. Nebylo přitom žádných pochyb o skutečnosti, že napadené ustanovení, resp. jeho výklad, mělo pro rozhodnutí ve věci samé klíčový význam. Postupující senát v předkládacím usnesení primárně žádal, aby rozhodnutí, kterým nebyl přiznán status osoby se zdravotním znevýhodněním, bylo považováno za rozhodnutí znamenající překážku pro výkon povolání či zaměstnání ve smyslu ustanovení § 70 písm. d) s. ř. s.; nedomáhal se tedy toho, aby rozšířený senát podal návrh na zrušení tohoto ustanovení či jeho části (což by ostatně s ohledem na ustanovení čl. 95 odst. 2 Ústavy mohl učinit sám bez konzultace s rozšířeným senátem). Podstatná část argumentace obsažené v předkládací zprávě se však upínala ke zpochybnění ústavní konformity takového výkladu napadeného ustanovení, podle něhož by předmětné rozhodnutí nebylo soudně přezkoumatelné.

19. Za situace, v níž rozšířený senát výklad nabízený šestým senátem Nejvyššího správního soudu nepřijal, bylo tak vysoce pravděpodobné, že by šestý senát po případném vrácení věci sám Ústavnímu soudu návrh na zrušení předmětného ustanovení podal. Pokud by Ústavní soud trval na tom, že v takovém případě nemůže rozšířený senát návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy podat, šlo by o projev přepjatého formalismu, ve svém důsledku toliko prodlužujícího řízení před soudy (je nutno mít na zřeteli, že se v projednávané věci jedná o konkrétní kontrolu normy a samo řízení před správními soudy trvá již několik let).

20. Ze všech shora uvedených důvodů proto Ústavní soud dospěl k závěru, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, pakliže dospěl k závěrům v návrhu vyloženým, byl aktivně legitimován k podání návrhu na zrušení napadeného ustanovení.

VIII. Přezkum procedury přijetí přezkoumávaného zákonného ustanovení

21. Ústavní soud, jak mu ukládá ustanovení § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, následně zkoumal, zda bylo napadené ustanovení přijato v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. Vyšel přitom z dále citovaných těsnopiseckých zpráv a z vyjádření obou komor Parlamentu.

22. Z těsnopisecké zprávy ze 46. schůze Poslanecké sněmovny konané dne 15. února 2002 Ústavní soud zjistil, že zákon č. 150/2002 Sb. předložený vládou (tisk č. 1080) byl přijat Poslaneckou sněmovnou v třetím čtení v hlasování č. 589, přičemž ze 157 přítomných poslanců pro návrh hlasovali 103 poslanci a proti návrhu 44 poslanci.

23. Z těsnopisecké zprávy z 15. schůze Senátu konané dne 21. března 2002 vyplývá, že návrh zákona byl Senátu postoupen dne 25. února 2002. Na 15. schůzi Senátu byl dne 21. 3. 2002 návrh zákona schválen ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou (usnesení Senátu č. 326); v hlasování č. 94 se z 65 přítomných senátorů vyslovili pro návrh 52 senátoři a proti návrhu 1 senátor.

24. Dne 26. března 2002 byl zákon doručen prezidentu republiky; ten jej dne 28. března téhož roku podepsal.

25. Dne 17. dubna 2002 byl zákon vyhlášen v částce 61 Sbirky zákonů pod číslem 150/2002 Sb.

26. Ústavní soud konstatoval, že zákon č. 150/2002 Sb., jehož je napadené ustanovení součástí, byl přijat a vydán v mezích ústavně stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

IX. Meritorní přezkum návrhu

27. Po posouzení ústavnosti procedury přijetí napadeného zákona se Ústavní soud zaměřil na jeho věcný soulad s ústavním pořádkem.

28. Ustanovení § 70 písm. d) s. ř. s. v rozsahu, v němž bylo napadeno, podle výkladu zastávaného rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu vylučuje soudní přezkum rozhodnutí o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou podle § 67 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Jedná se totiž o rozhodnutí, které splňuje podmínky napadeného ustanovení, neboť vydání je závislé výhradně na posouzení zdravotního stavu, a zároveň se nejedná o rozhodnutí, které by samo o sobě představovalo právní překážku pro výkon povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti. Jinými slovy, rozhodování o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou se dotýká právní sféry jednotlivce, resp. jeho veřejných subjektivních práv (v

opačném případě by se ani o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. nejednalo), avšak dobrodiní soudního přezkumu je dotčené osobě přeno.

29. Podle ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny může být sice soudní přezkum rozhodnutí orgánu veřejné správy vyloučen (čl. 36 odst. 2 Listiny, věta první *in fine*), z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny (čl. 36 odst. 2 věta druhá Listiny). Pojem "základních práv a svobod podle Listiny" ve smyslu ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny byl přitom v judikatuře Ústavního soudu již dříve vyložen tak, že dopadá i na práva zakotvená v hlavě čtvrté Listiny (srov. nálezn sp. zn. Pl. ÚS 11/2000 ze dne 12. 7. 2001, N 113/23 SbNU 105; 322/2001 Sb.). Pokud by tudíž Ústavní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o (ne)uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou podle § 67 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti se dotýká některého ze základních práv podle Listiny, bylo by vyloučení jeho soudního přezkumu nutno považovat za protiústavní.

30. Ústavní soud se ztotožňuje s právním názorem navrhovatele, podle něhož je ustanovení § 67 zákona o zaměstnanosti, na jehož základě rozhodování o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou probíhá, zákonnou realizací čl. 29 odst. 1 a 2 Listiny zakotvujících mimo jiné právo osob zdravotně postižených na zvýšenou ochranu zdraví při práci, na zvláštní pracovní podmínky, na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání. V tomto směru je argumentace navrhovatele přiléhavá stejně jako názory *implicite*, resp. *explicite* vyjádřené v rozsudku Městského soudu v Praze či i v usnesení 6. senátu Nejvyššího správního soudu (citovány shora v bodech 4 a 5). Nelze zde ani přehlédnout, že v řízení, z něhož *derogační* názor vzešel, o neexistenci výluky nepochyboval nejen žádný z rozhodujících soudů, ale ani Ministerstvo práce a sociálních věcí, podávající proti rozsudku Městského soudu v Praze *kasací stížnost*, neboť ta byla opřena o zcela jinou argumentační linii.

31. Rozhodnutí o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou předurčuje, zda se osoba zdravotně postižená, jež je zvláštním nositelem ústavně garantovaných práv ve smyslu čl. 29 Listiny, fakticky domůže zvýšené ochrany vyjádřené konkrétními opatřeními v rovině podústavního práva (např. v oblasti pracovní rehabilitace), resp. zda bude za nositele základního práva pro účely prováděcích zákonů považována. Negativní rozhodnutí v této věci tudíž dotčenou osobu může o ústavně garantovanou ochranu připravit.

32. Rozhodnutí o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou se dle Ústavního soudu dotýká i práva na ochranu zdraví dle čl. 31 Listiny, avšak ustanovení čl. 29 odst. 1 je v oblasti postavení osob zdravotně postižených v pracovněprávních vztazích možno považovat za *lex specialis* k ustanovení čl. 31 Listiny (srov. i Wintř, J. Komentář k čl. 29, in: Wagnerová, E. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha : Wolters Kluwer, 2012, str. 620 a 621).

33. Z uvedených důvodů Ústavní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o (ne)uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou (resp. rozhodnutí o odvolání proti němu) je rozhodnutím týkajícím se základního práva podle Listiny ve smyslu jejího ustanovení čl. 36 odst. 2, pročez vyloučení tohoto rozhodnutí ze soudního přezkumu bylo by protiústavní.

34. Ústavní soud se dále zaměřil na posouzení otázky, zda *konkluze* takto vyjádřená (bod 33) musí nutně vést k *derogaci* napadeného ustanovení. Zde uzavřel, že napadené zákonné ustanovení (týkající se - budiž znovu připomenuto - jen přezkoumávání zdravotního stavu) není protiústavní v celé své šíři (jako takové bylo koneckonců po celé desetiletí bez větších pochybností aplikováno), nýbrž "pouze" působí protiústavně při vztahení na (některá) specifická rozhodnutí dotýkající se základních práv; k tomu došlo ve věci projednávané Nejvyšším správním soudem a předtím Městským soudem v Praze.

35. Ústavní soud nemá námitek proti právnímu názoru navrhovatele, podle něhož negativní rozhodnutí ve věci uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou samo o sobě nezakládá právní překážku k výkonu povolání či zaměstnání; Ústavní soud přitakává navrhovateli i v tom, že opačný výklad napadeného ustanovení nebyl by vhodným řešením nastíněného protiústavního stavu. Správně totiž navrhovatel postřehl, že takovým výkladem by sice protiústavní dopad výluky soudního přezkumu byl odstraněn, avšak to jen za cenu výkladu dotčeného zákonného ustanovení *contra legem*; uchýlit se k této možnosti je přijatelné jen naprosto výjimečně, a to ještě pouze za situace, že jinak protiústavnost vyřešit nelze. Bude dále vysvětleno, že to není případ nyní projednávaný.

36. Přes uvedené Ústavní soud konstatuje, že napadené ustanovení nejenže lze, ale je přímo nutno interpretovat tak, že v něm zakotvená výluka, byť v mnohých jiných případech opodstatněná, nesmí dopadat s ohledem na ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny na taková rozhodnutí, která se dotýkají základních práv Listinou garantovaných.

Tato interpretace neargumentuje tedy s nepřiléhavým (srov. bod 35) odkazem na samo ustanovení § 70 písm. d) s. ř. s., nýbrž výklad konkrétního pojmu užitého v napadeném ustanovení doplňuje pravidlem plynoucím z předpisu vyšší právní síly (k tomu srov. nálezn. sp. zn. IV. ÚS 1554/08 ze dne 15. 1. 2009, N 12/52 SbNU 121, bod 24). Výsledkem uvedené interpretace napadeného zákonného ustanovení je závěr vyjádřitelný takto:

Úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob, jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny,

- ledaže by samy o sobě znamenaly právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti,

- nebo ledaže by šlo o úkony dotýkající se základních práv zaručených Listinou.

37. Úkon, jímž správní orgán rozhoduje o otázce (ne)uznání osoby za osobu zdravotně znevýhodněnou, je přitom právě tím úkonem, jenž sice sám o sobě neznámá žádnou z právních překážek uvedených v ustanovení § 70 písm. d) s. ř. s., avšak bez pochyb se dotýká základních práv posuzované osoby.

38. Pro uvedené Ústavní soud návrh na derogaci přezkoumávaného zákonného ustanovení zamítl, současně však z důvodu nastolení právní jistoty připojil interpretativní nálezný výrok zaručující (nejen pro případ navrhovatelem řešený) ústavně nezpochybitelné právo na přezkum rozhodnutí, o němž správně navrhovatel usoudil, že se dotýká ústavně zaručených základních práv jednotlivce.

39. V tomto kontextu rovněž Ústavní soud doplňuje, že pokud by v projednávané věci upřednostnil derogaci před shora nastíněným řešením, otevřela by se tím možnost přezkumu celé řady lékařských posudků (resp. přesněji řečeno rozhodnutí z nich odvozených), které se základních práv jednotlivce nedotýkají; k takovému přístupu se Ústavní soud vyjádřil velmi rezervovaně (byť nepřímou) již ve své dřívější judikatuře (srov. nálezn. sp. zn. Pl. ÚS 11/08 ze dne 23. 9. 2008, N 155/50 SbNU 365, zejm. bod 35).

40. Ústavní soud zdůrazňuje, že uvedené samo o sobě nijak nepředjímá, v jakém rozsahu bude soudní přezkum rozhodnutí závisejícího na odborném posouzení zdravotního stavu prováděn; lze přirozeně předpokládat, že soudní přezkum v této věci bude sloužit toliko k eliminaci excesů, popřípadě dohledu nad zákonností rozhodnutí a procesu, který vydání rozhodnutí předcházela (včetně způsobu zjišťování zdravotního stavu posuzované osoby), nikoliv však k odborné polemice se skutkovými závěry obsaženými v rozhodnutí, resp. v lékařském posudku, o němž bylo toto rozhodnutí opřeno

X. Závěr

41. Ústavní soud tedy shrnuje, že rozhodnutí o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou a rozhodnutí o odvolání proti němu jsou rozhodnutími týkajícími se základního práva podle Listiny ve smyslu jejího ustanovení čl. 36 odst. 2, protože je vyloučení těchto rozhodnutí ze soudního přezkumu protiústavní. S ohledem na zásadu přednosti ústavně konformní interpretace před derogací však Ústavní soud návrh na zrušení napadeného ustanovení zamítl podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Zamítavý výrok ovšem doplnil výrokem interpretativním, zavazujícím správní soudy poskytnout dobrodiní soudního přezkumu osobám brojícím správní žalobou proti rozhodnutí o odvolání proti neuznání za osobu zdravotně znevýhodněnou ve smyslu § 67 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti.